

# Sfeerimpressie Tweedaagse Zeeland

## 9 en 10 november 2023

De Tweedaagse 2023 bracht zo'n 90 bestuurders van woningcorporaties naar Zeeland voor een programma variërend van intensieve reflectie tot ontspannen ontmoeten.

### Welkom

Annelies Barnard begint in het Watersnoodmuseum met het welkom heten van alle aanwezigen bij de start van de tweedaagse. Allereerst geeft zij daarvoor het woord aan Marco van der Wel, die samen met Ruben Karel als vertegenwoordigers van de Zeeuwse corporatiebestuurders heeft bijgedragen aan de organisatie van dit evenement. Marco wijst erop dat zij weliswaar hebben meegedacht, maar dat de inhoud van het programma grotendeels is verzorgd door adviesbureau Atrivé. Na een korte introductie van Marco in het Zeeuwse (corporatie)landschap, krijgt dagvoorzitter Jeroen Smit het woord. Met een enorme energie bereidt hij de zaal voor op wat hen deze ochtend te wachten staat.



### Op tijd om het tij te keren?

Siemco Louwerse, directeur van het Watersnoodmuseum, geeft een indringende presentatie over de watersnoodramp van 1953, waarbij de verhalen van ooggetuigen op beeld grote indruk maken. "Het zijn 'gewone' mensen die als helden hebben gehandeld toen de ramp zich voltrok". En het was een 'gewone' ambtenaar van Rijkswaterstaat die deze ramp al had voorspeld zonder dat iemand daar actie op ondernam. Wie neemt er echt de leiding als dat nodig is?

Dat dit niet slechts lessen uit het verleden betreft en dat aandacht en aanpak nodig blijven is evident als de aanwezigen weer worden herinnerd aan de gevolgen van de nog zeer recente overstromingen van 2021. Het gaat uiteindelijk niet om techniek, het gaat om (verhalen van) mensen. Zoveel is duidelijk.

Jeroen vraagt aan Siemco de enigszins filosofische vraag: "Kunnen wij rampen voorkomen of hebben we rampen nodig om tot handelen te komen?" Waar Jeroen Smit nog een positieve verwachting heeft, neigt Siemco neigt tot het laatste, waarbij hij niet negatief maar vooral realistisch is.

### Moedige muizen

Wat maakt iemand een leider; De situatie? De mensen om je heen? En wat maakt je vervolgens een goede leider? Volgens Smit zou je daarvoor de volgende drie concrete acties moeten ondernemen:

1. Maak een plan voor 2035 (dat wat je zelf/persoonlijk erg belangrijk vindt)

2. Ga een vliegwiel bouwen (welke partijen moeten de krachten bundelen om het mogelijk te maken/ nodig de ander *naast* jou uit)
3. Ga nooit meer als een acteur naar jouw werk



De prikkelende presentatie van Jeroen Smit brengt wat reuring in de groep deelnemers. Hij roept verschillende reacties op, van instemming tot weerstand. Een mooie mengeling, die illustreert dat je als bestuurder en als mens (achter de leider) een eigen, individueel gekleurde, inbreng hebt. Het gaat erom dat je vanuit overtuiging je baan kunt uitvoeren. De deelnemers zijn dus wel slim, maar zeker geen 'schapen'!



Voor het middagprogramma, waarin de groep zich opsplitst in 4 groepen voor 4 verschillende workshops, krijgt men 2 vragen mee:

- Wat kenmerkt mijn leiderschapsstijl en waar maak ik het verschil?
- In de veranderende dynamiek van onze meer regels en systemen; welke stap heb ik te zetten om het verschil te blijven maken?



## Verdieping in workshops

### WORKSHOP De participatie-paradox in de energietransitie

Teus Baars en Charlie Kock van Zeeuwind nemen een groep van ruim 15 deelnemers mee in het proces rond energietransitie met als doel het vraagstuk van (bewoners)participatie te doorgronden in situaties waarin het collectief belang en het individuele belang ten opzichte van elkaar op spanning staan.



### WORKSHOP De dilemma's in de gebiedsinrichting

Voor deze workshop, die plaatsvindt in een bijzondere hotelsuite van Hotel The Roosevelt, zijn Martijn Niehof (KuiperCompagnons) en Erwin Uil (TwystraGudde) gevraagd om de deelnemers aan de hand van de gebiedsinrichting van Terneuzen te laten onderzoeken welke vormen van leiderschap passend kunnen zijn voor het maken van keuzes die zowel in collectief belang als in het belang van de corporatie zijn.



### WORKSHOP De dilemma's in de uitvoering van de woondeal



De grootste workshopgroep buigt zich in de middag over de dilemma's en spanningsvelden die optreden bij de uitvoering van de woondeal. Dit vraagt nogal wat van de verschillende partijen en van het leiderschap van de betrokkenen.

Dick van der Velde (gedeputeerde Zeeland) en Rutger Schonis (wethouder Middelburg) leverden met hun blik van de andere kant van 'de tafel' een mooie bijdrage aan het gesprek.



### WORKSHOP Dooddoeners en versnellers in de aanpak van psychische problematiek

Tijdens deze workshop gaat een kleine groep deelnemers in gesprek met Jan van Blarikom, die met zijn organisatie Zeeuwse Gronden zorgt voor een bijzondere, maar goed werkende manier van huisvesting van personen met psychische problematiek. Dit geanimeerde en inspirerende gesprek vindt plaats in een tot vergaderruimte omgebouwde woonkamer aan de haven van Middelburg. Een passende locatie, want zo is Zeeuwse Gronden ook gestart; in een woonkamer.



### **Vrijdag 10 november MASTERCLASS**

De laatste dag van de tweedaagse speelt zich af in Deltapark Neeltje Jans. Er wordt begonnen met de Algemene Ledenvergadering, waarna Manon de Caluwé (Common Eye) een masterclass geeft over *Sturen en handelen in complexe multipartijen omstandigheden*. Oftewel; leiderschap in netwerksituaties. We hebben immers te maken met steeds meer netwerkvorming rondom complexe maatschappelijke vraagstukken, met een grote diversiteit aan partijen.

Tussen haar presentatie door gaat Manon in gesprek met de zaal en geeft zij de deelnemers opdrachten om tussentijds in groepjes uiteen te gaan om vraagstukken te bespreken aan de hand van verschillende cartoons (zie ook de afbeelding rechts van Common Eye) en een spel.



### **Afsluiter**

Floortje Schoevaart sluit de tweedaagse af met een scherpe, relativerende en geestige samenvatting. Een passend slot van twee enerverende dagen in een herfstig Zeeland.



## **BEDANKT!**

Namens het bestuur worden alle deelnemers bedankt voor hun komst en enthousiasme en de bij de organisatie betrokken Zeeuwse bestuurders en medewerkers van Aedes voor hun bijdragen en hun harde werken.

**Daarnaast danken wij uiteraard Robert van Bendegem en Ruben Littooi van adviesbureau Atrivé voor hun inzet en inhoudelijke bijdragen die er mede voor hebben gezorgd dat deze tweedaagse weer een succes waren. Op naar meer inzicht en verdieping in 2024 met als thema 'De bestuurder en het stuur'.**

---



*Bezoek aan Watersnoodmuseum*

*Carly Jansen, bestuurder Mooiland, tijdens de ALV over de invloed en negatieve gevolgen van acties politieke partijen (SP) en het daaruit volgende beeld in de media.*



*Diner in Restaurant Café Cliché*